

LAUSUNTO

13.4.2026

Talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 24/2026vp)

Paikallisvoima ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Paikallisvoima näkee ydinenergiain uudistuksen erittäin hyvänä asiana, jolla mahdollistetaan uusien ydinenergiateknologioiden, kuten pienten modulaaristen ydinreaktoreiden, edistämistä ja niiden käyttöönottoa.

Paikallisvoima ry pitää ydinenergiain kokonaisuudistusta tarpeellisena ja oikea-aikaisena. Nykyinen ydinenergialaki on aikanaan luotu toisenlaiseen energijärjestelmään, ja sen päivittäminen vastaamaan nykyisiä ja tulevia energiantuotannon ratkaisuja, uusia teknologioita sekä paikallisten toimijoiden roolia on perusteltua. Uudistuksen keskeiset tavoitteet ydinenergian käytön turvallisuuden korkean tason säilyttämisestä, Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden täyttämisestä sekä investointiympäristön parantamisesta ovat Paikallisvoima ry:n näkökulmasta perusteltuja ja kannatettavia. Erityisen tärkeänä Paikallisvoima ry pitää sitä, että uusi sääntely luo ennustettavat, oikeasuhtaiset ja teknologianeutraalit puitteet myös pienemmille ja paikallisille toimijoille.

Lakiesityksen kannalta keskeistä on, että ydinenergiainsäädäntö tunnistaa ydinenergian tulevaisuuden roolin paitsi sähkön tuotannossa myös kaukolämmön ja teollisen lämmön tuotannossa. Esityksessä tunnistetaan selkeästi yhteiskunnan sähköistymisen kiihtyminen, päästövähennystavoitteet sekä toimitusvarmuuden merkitys. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää energiapaletissa ratkaisuja, jotka ovat sääriippumattomia ja jotka voidaan sovittaa osaksi paikallisia energijärjestelmiä. Paikallisvoima ry pitää myönteisenä, että lakiesityksessä luodaan edellytyksiä pienten modulaaristen reaktoreiden hyödyntämiselle. SMR-ratkaisuilla voi jatkossa olla merkittävä rooli erityisesti kaukolämmön tuotannossa.

Lakiesityksessä tunnistetaan oikein, että ydinkaukolämmöllä ja erityisesti pienillä modulaarisilla reaktoreilla (SMR) voi olla merkittävää potentiaalia tietyillä alueilla. Paikallisvoima ry korostaa, että kaukolämpömarkkinat ovat luonteeltaan paikallisia ja että ydinenergian hyödyntämisen edellytykset vaihtelevat alueellisesti muun muassa järjestelmien koon, olemassa olevan tuotantorakenteen sekä paikallisen hyväksyttävyyden perusteella. Paikallisvoima ry katsoo, että paikallisen hyväksyttävyyden näkökulmaa olisi perusteltua tarkastella jo varhaisessa vaiheessa erityisesti SMR-ratkaisujen valmistelussa. Tämän tueksi voisi olla hyödyllistä arvioida kansallisen, puolueettoman

koordinaatitahon, kuten Motiva Oy:n, roolia tiedon kokoamisessa ja jakamisessa sekä kuntien ja energiayhtiöiden tukemisessa ydineenergiaan ja SMR-ratkaisuihin liittyvässä vuorovaikutuksessa ja viestinnässä.

Paikallisvoima ry pitää ydinenergialain kokonaisuudistusta kokonaisuudessaan hyvin valmisteltuna ja katsoo sen parantavan ydinenergian sääntelyn selkeyttä ja investointiympäristöä samalla, kun korkea turvallisuustaso säilyy. Paikallisvoima ry korostaa erityisesti paikallisten energiayhtiöiden ja kuntien roolin huomioon ottamista, kaukolämpöön ja pieniin ydinratkaisuihin soveltuvaa oikeasuhtaista sääntelyä sekä lupaprosessien sujuvuutta ja investointiriskien hallinnan parantamista. On tärkeää, että lain jatkovalmistelussa ja toimeenpanossa kuullaan aktiivisesti myös paikallisia ja uusia toimijoita.

Ystävällisin terveisin

Jari Nykänen
Edunvalvontapäällikkö
Paikallisvoima ry